
Toplogredni plini – 1. del: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o izpustih in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije (ISO 14064-1:2018)

Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals (ISO 14064:2018)

Gaz à effet de serre – Partie 1: Spécifications et lignes directrices, au niveau des organismes, pour la quantification et la déclaration des émissions et des suppressions des gaz à effet de serre (ISO 14064-1:2018)

Treibhausgase – Teil 1: Spezifikation mit Anleitung zur quantitativen Bestimmung und Berichterstattung von Treibhausgasemissionen und Entzug von Treibhausgasen auf Organisationsebene (ISO 14064-1:2018)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/1868194c-9123-4505-9580-11d1775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019>

NACIONALNI UVOD

Standard SIST EN ISO 14064-1 (sl), Toplogredni plini – 1. del: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o izpušnih in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije (ISO 14064-1:2018), 2019, ima status slovenskega standarda in je istoveten evropskemu standardu EN ISO 14064-1:2019, Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals (ISO 14064-1:2018).

Ta dokument nadomešča standard SIST EN ISO 14064-1:2012.

NACIONALNI PREDGOVOR

Mednarodni standard ISO 14064-1:2018 je pripravil tehnični odbor Mednarodne organizacije za standardizacijo ISO/TC 207 Ravnanje z okoljem. Slovenski standard SIST EN ISO 14064-1:2019 je prevod angleškega besedila evropskega standarda EN ISO 14064-1:2019, ki je istoveten mednarodnemu standardu; k dokumentu je dodan evropski predgovor. V primeru spora glede besedila slovenskega prevoda v tem standardu je odločilen izvorni evropski standard v angleškem jeziku. Slovensko izdajo standarda je pripravil tehnični odbor SIST/TC UZO Upravljanje z okoljem.

Odločitev za privzem tega standarda je 31. avgusta 2020 sprejel tehnični odbor SIST/TC UZO Upravljanje z okoljem.

OSNOVA ZA IZDAJO STANDARDARDA

- privzem standarda EN ISO 14064-1:2019

PREDHODNA IZDAJA

- SIST EN ISO 14064-1:2012 (en), Toplogredni plini – 1. del: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o emisijah in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije (ISO 14064-1:2006)

OPOMBE

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz "mednarodni standard" ali "evropski standard", v SIST EN ISO 14064-1:2019 to pomeni "slovenski standard".
- Nacionalni uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.
- Ta nacionalni dokument je istoveten EN ISO 14064-1:2019 in je objavljen z dovoljenjem

CEN-CENELEC
Upravni center
Rue de la Science 23
B-1040 Bruselj

This national document is identical with EN ISO 14064-1:2019 and is published with the permission of

CEN-CENELEC
Management Centre:
Rue de la Science 23
B-1040 Bruselj

Slovenska izdaja

Toplogredni plini – 1. del: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o izpustih in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije (ISO 14064-1:2018)

Greenhouse gases –
Part 1: Specification with guidance
at the organization level for
quantification and reporting of
greenhouse gas emissions and
removals (ISO 14064:2018)

Gaz à effet de serre –
Partie 1: Spécifications et lignes
directrices, au niveau des
organismes, pour la quantification
et la déclaration des émissions et
des suppressions des gaz à effet
de serre (ISO 14064-1:2018)

Treibhausgase –
Teil 1: Spezifikation mit Anleitung
zur quantitativen Bestimmung und
Berichterstattung von
Treibhausgasemissionen und
Entzug von Treibhausgasen auf
Organisationsebene
(ISO 14064-1:2018)

Ta evropski standard je CEN sprejel 8. septembra 2018.

Člani CEN morajo izpolnjevati določila notranjih predpisov CEN/CENELEC, s katerimi je predpisano, da mora biti ta evropski standard brez kakršnihkoli sprememb sprejet kot nacionalni standard. Seznami najnovejših izdaj teh nacionalnih standardov in njihovi bibliografski podatki so na voljo pri Upravnem centru CEN-CENELEC ali članih CEN.

Ta evropski standard obstaja v treh uradnih izdajah (angleški, francoski in nemški). Izdaje v drugih jezikih, ki jih člani CEN na lastno odgovornost prevedejo in izdajo ter prijavijo pri Upravnem centru CEN-CENELEC, veljajo kot uradne izdaje.

Člani CEN so nacionalni organi za standarde Avstrije, Belgije, Bolgarije, Cipra, Češke republike, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Hrvaške, Irske, Islandije, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Portugalske, Romunije, Slovaške, Slovenije, Srbije, Španije, Švedske, Švice, Turčije in Združenega kraljestva.

CEN

Evropski komite za standardizacijo
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Upravni center CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Bruselj

VSEBINA

Stran

Evropski predgovor.....3

iTeh Standards
(<https://standards.iteh.ai>)
Document Preview

[SIST EN ISO 14064-1:2019](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1f1d775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1f1d775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019>

Evropski predgovor

Ta dokument (EN ISO 14064-1:2019) je pripravil tehnični odbor ISO/TC 207 "Ravnanje z okoljem" v sodelovanju s tehničnim odborom CEN/SS S26 "Ravnanje z okoljem", katerega sekretariat vodi CCMC.

Ta evropski standard mora dobiti status nacionalnega standarda bodisi z objavo istovetnega besedila ali z njegovo razglasitvijo najpozneje do avgusta 2019. Nacionalni standardi, ki so z njim v nasprotju, morajo biti razveljavljeni do avgusta 2019.

Opozoriti je treba na možnost, da je nekaj elementov tega mednarodnega standarda lahko predmet patentnih pravic. CEN ne prevzema odgovornosti za identifikacijo nekaterih ali vseh takih patentnih pravic.

Ta dokument nadomešča standard EN ISO 14064-1:2012.

Ta dokument je bil pripravljen v okviru mandata, ki sta ga Evropska komisija in Evropsko združenje za prosto trgovino (EFTA) podelila CEN.

V skladu z notranjimi predpisi CEN-CENELEC morajo ta evropski standard obvezno uvesti nacionalne organizacije za standardizacijo naslednjih držav: Avstrije, Belgije, Bolgarije, Cipra, Češke republike, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Hrvaške, Irske, Islandije, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Portugalske, Romunije, Slovaške, Slovenije, Srbije, Španije, Švedske, Švice, Turčije in Združenega kraljestva.

Razglasitvena objava

Besedilo standarda ISO 14064-1:2018 je CEN odobril kot EN ISO 14064-1:2019 brez kakršnihkoli sprememb.

Document Preview

[SIST EN ISO 14064-1:2019](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1fd775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1fd775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019>

VSEBINA	Stran
Predgovor k mednarodnemu standardu.....	6
Uvod.....	7
1 Področje uporabe.....	11
2 Zveze s standardi.....	11
3 Izrazi in definicije.....	11
3.1 Izrazi v zvezi s toplogrednimi plini.....	11
3.2 Izrazi v zvezi s popisom toplogrednih plinov.....	13
3.3 Izrazi v zvezi z biogenim materialom in rabo tal.....	15
3.4 Izrazi v zvezi z organizacijami, zainteresiranimi strankami in preverjanjem.....	15
4 Načela.....	17
4.1 Splošno.....	17
4.2 Ustreznost.....	17
4.3 Celovitost.....	17
4.4 Skladnost.....	17
4.5 Točnost.....	17
4.6 Transparentnost.....	17
5 Meje popisa toplogrednih plinov.....	17
5.1 Organizacijske meje.....	17
5.2 Meje poročanja.....	18
5.2.1 Določitev mej poročanja.....	18
5.2.2 Neposredni izpusti in odstranitve toplogrednih plinov.....	18
5.2.3 Posredni izpusti toplogrednih plinov.....	18
5.2.4 Kategorije popisa toplogrednih plinov.....	18
6 Količinsko določanje izpustov in odstranitvev toplogrednih plinov.....	19
6.1 Opredelitev virov in ponorov toplogrednih plinov.....	19
6.2 Izbira pristopa količinskega določanja.....	19
6.2.1 Splošno.....	19
6.2.2 Izbira podatkov in zbirka, uporabljena za količinsko določanje.....	19
6.2.3 Izbira ali razvoj modela za količinsko določanje toplogrednih plinov.....	20
6.3 Izračun izpustov in odstranitvev toplogrednih plinov.....	20
6.4 Popis toplogrednih plinov v izhodiščnem letu.....	20
6.4.1 Izbira in določitev izhodiščnega leta.....	20
6.4.2 Pregled popisa toplogrednih plinov v izhodiščnem letu.....	21
7 Blažitvene aktivnosti.....	21
7.1 Pobude za zmanjšanje izpustov in pospešitev odstranjevanja toplogrednih plinov.....	21
7.2 Projekti za zmanjšanje izpustov oziroma pospešitev odstranjevanja toplogrednih plinov.....	22
7.3 Cilji zmanjšanja izpustov oziroma pospešitve odstranjevanja toplogrednih plinov.....	22
8 Vodenje kakovosti popisa toplogrednih plinov.....	22
8.1 Upravljanje informacij o toplogrednih plinih.....	22

8.2 Hranjenje dokumentacije in vodenje evidenc	23
8.3 Ocenjevanje negotovosti	23
9 Poročanje o toplogrednih plinih.....	23
9.1 Splošno	23
9.2 Planiranje poročila o toplogrednih plinih	24
9.3 Vsebina poročila o toplogrednih plinih	24
9.3.1 Zahtevane informacije	24
9.3.2 Priporočene informacije	25
9.3.3 Izbirne informacije in z njimi povezane zahteve.....	26
10 Vloga organizacije pri aktivnostih preverjanja	26
Dodatek A (informativni): Postopek združevanja podatkov	27
Dodatek B (informativni): Kategorizacija posrednih in neposrednih izpustov toplogrednih plinov	29
Dodatek C (informativni): Navodila za izbiro, zbiranje in uporabo podatkov za pristop količinskega določanja neposrednih izpustov toplogrednih plinov	35
Dodatek D (informativni): Obravnava izpustov toplogrednih plinov in odstranitvev CO₂ biogenega izvora	42
Dodatek E (informativni): Obravnava električne energije	43
Dodatek F (informativni): Struktura in organizacija poročila o popisu toplogrednih plinov	45
Dodatek G (informativni): Navodila za kmetijstvo in gozdarstvo	49
Dodatek H (informativni): Navodila za prepoznavanje pomembnih neposrednih izpustov toplogrednih plinov	56
Literatura.....	58

Predgovor k mednarodnemu standardu

ISO (Mednarodna organizacija za standardizacijo) je svetovna zveza nacionalnih organov za standarde (članov ISO). Mednarodne standarde navadno pripravljajo tehnični odbori ISO. Vsak član, ki želi delovati na določenem področju, za katero je bil ustanovljen tehnični odbor, ima pravico biti zastopan v tem odboru. Pri delu sodelujejo tudi mednarodne vladne in nevladne organizacije, povezane z ISO. V vseh zadevah, ki so povezane s standardizacijo na področju elektrotehnike, ISO tesno sodeluje z Mednarodno elektrotehniško komisijo (IEC).

Postopki, uporabljeni pri pripravi tega dokumenta, in predvideni postopki za njegovo vzdrževanje so opisani v Direktivah ISO/IEC, 1. del. Posebna pozornost naj se nameni različnim kriterijem odobritve, potrebnim za različne vrste dokumentov ISO. Ta dokument je bil zasnovan v skladu z uredniškimi pravili Direktiv ISO/IEC, 2. del (glej www.iso.org/directives).

Opozoriti je treba na možnost, da je nekaj elementov tega mednarodnega standarda lahko predmet patentnih pravic. ISO ne prevzema odgovornosti za identifikacijo nekaterih ali vseh takih patentnih pravic. Podrobnosti o morebitnih patentnih pravicah, ki so bile identificirane med pripravo tega dokumenta, bodo navedene v uvodu in/ali na seznamu ISO s prejetimi patentnimi izjavami (glej www.iso.org/patents).

Trgovska imena, uporabljena v tem dokumentu, so informacije za uporabnike in ne pomenijo podpore blagovni znamki.

Za razlago pomena specifičnih pojmov in izrazov ISO, povezanih z ugotavljanjem skladnosti, ter informacij o tem, kako ISO spoštuje načela Svetovne trgovske organizacije (WTO) v tehničnih ovirah pri trgovanju (TBT) glej spletno mesto www.iso.org/iso/foreword.html.

Ta dokument je pripravil tehnični odbor ISO/TC 207 *Ravnanje z okoljem, pododbor SC 7 Ravnanje s toplogrednimi plini in s tem povezane dejavnosti*.

Ta druga izdaja razveljavlja in nadomešča prvo izdajo (ISO 14064-1:2006), ki je bila strokovno revidirana.

Glavne spremembe glede na predhodno izdajo so naslednje: 2019

- Uveden je nov pristop v zvezi z mejami poročanja, ki omogoča vključitev in razširitev posrednih izpustov. Ta sprememba je odgovor na naraščajoče število organizacij, ki priznavajo pomen posrednih izpustov in izdelujejo popise toplogrednih plinov z več vrstami posrednih izpustov v celotni vrednostni verigi.
- Kategorija izpustov toplogrednih plinov "drugi posredni izpusti toplogrednih plinov" je preimenovana v "posredni izpusti toplogrednih plinov". Podane so zahteve in navodila za razvrstitev posrednih izpustov toplogrednih plinov v pet posebnih kategorij. Izraz "operativne meje" je zaradi jasnosti in poenostavitve spremenjen v "meje poročanja".
- Za pojasnitev so dodane nove zahteve in navodila za količinsko določanje toplogrednih plinov in poročanje o posebnih elementih, kot je obravnava izpustov biogenega ogljika in toplogrednih plinov, povezanih z električno energijo.

Seznam vseh delov skupine standardov ISO 14064 je na voljo na spletnem mestu ISO.

Ta dokument je splošni standard za količinsko določanje ter poročanje o izpustih in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije.

Uporabnik naj vse povratne informacije ali vprašanja o tem dokumentu posreduje nacionalnemu organu za standarde v svoji državi. Celoten seznam teh organov je na voljo na spletnem mestu www.iso.org/members.html.

Uvod

0.1 Ozadje

Podnebne spremembe, ki so posledica antropogene dejavnosti, so eden od največjih svetovnih izzivov ter bodo v prihodnjih desetletjih še naprej vplivale na gospodarstvo in državljane.

Podnebne spremembe vplivajo tako na človeške kot naravne sisteme ter bi lahko znatno vplivale na razpoložljivost virov, gospodarsko dejavnost in dobro počutje ljudi. V odziv na te spremembe javni in zasebni sektor oblikujeta in izvajata pobude za zmanjšanje koncentracij toplogrednih plinov (TGP) v zemeljskem ozračju ter za pospeševanje prilagajanja podnebnim spremembam na mednarodni, regionalni, nacionalni in lokalni ravni.

Potreben je učinkovit in postopen odziv na resno nevarnost podnebnih sprememb, ki temelji na najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanjih. Organizacija ISO pripravlja dokumente, ki podpirajo preoblikovanje znanstvenih dognanj v orodja za pomoč pri soočanju s podnebnimi spremembami.

Pobude za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov temeljijo na količinskem določanju, monitoringu, poročanju ter preverjanju izpustov in/ali odstranitvev toplogrednih plinov.

Skupina standardov ISO 14060 zagotavlja jasnost in doslednost za količinsko določanje, monitoring, poročanje in validacijo oziroma preverjanje izpustov in odstranitvev toplogrednih plinov, s čimer spodbuja trajnostni razvoj z nizkoogljičnim gospodarstvom, od tega pa imajo korist organizacije, predlagatelji projektov in zainteresirane stranke po vsem svetu. Uporaba skupine standardov ISO 14060 zlasti:

- izboljša okoljsko celovitost količinskega določanja toplogrednih plinov,
- izboljša verodostojnost, doslednost in transparentnost količinskega določanja, monitoringa, poročanja, preverjanja in validacije toplogrednih plinov,
- omogoča razvoj in izvajanje strategij in planov za ravnanje s toplogrednimi plini,
- omogoča razvoj in izvajanje blažitvenih ukrepov z zmanjševanjem izpustov ali pospeševanjem odstranjevanja,
- omogoča zmožnost za sledenje uspešnosti in napredka pri zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov in/ali pospeševanju njihovega odstranjevanja.

Vrste uporabe skupine standardov ISO 14060 vključujejo:

- odločitve v gospodarskih družbah, kot sta prepoznavanje priložnosti za zmanjšanje izpustov in povečanje donosnosti z zmanjšanjem porabe energije,
- upravljanje tveganj in priložnosti, kot so tveganja, povezana s podnebjem, vključno s finančnimi in regulativnimi tveganji, tveganji v dobavni verigi, tveganji v zvezi s proizvodi in strankami ter tveganji pravnih sporov in izgube ugleda, ter poslovne priložnosti v zvezi s tem (npr. nov trg, nov poslovni model),
- prostovoljne pobude, kot je sodelovanje v prostovoljnem registru toplogrednih plinov ali pobudah za trajnostno poročanje,
- trgovanje s toplogrednimi plini, na primer kupovanje in prodaja pravic do izpusta toplogrednih plinov ali dobropisov za izpuste toplogrednih plinov,
- regulativne/vladne programe o toplogrednih plinih, na primer kredit za zgodnje ukrepanje, sporazumi ali nacionalne in lokalne pobude za poročanje.

Ta dokument podrobno opisuje načela in zahteve za snovanje, razvoj, upravljanje in poročanje popisov toplogrednih plinov na ravni organizacije. Vključuje zahteve za določanje omejitev v zvezi z izpusti in odstranitvami toplogrednih plinov, količinsko določanje izpustov in odstranitvev toplogrednih plinov organizacije ter za prepoznavanje posebnih ukrepov ali aktivnosti v podjetju za izboljšanje upravljanja toplogrednih plinov. Vključuje tudi zahteve in navodila o vodenju kakovosti popisa, poročanju, notranji reviziji in odgovornostih organizacije pri aktivnostih preverjanja.

Standard ISO 14064-2 podrobneje opisuje načela in zahteve za določanje izhodišč ter monitoring, količinsko določanje in poročanje o izpustih v okviru projekta. Osredotoča se na projekte toplogrednih plinov ali aktivnosti na podlagi projekta, ki so posebej zasnovane za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in/ali pospeševanje njihovega odstranjevanja. Zagotavlja podlago za preverjanje in validacijo projektov toplogrednih plinov.

Standard ISO 14064-3 podrobno opisuje zahteve za preverjanje izjav o toplogrednih plinih v zvezi s popisi toplogrednih plinov, projektov toplogrednih plinov in ogljičnega odtisa proizvodov. Opisuje postopek za preverjanje ali validacijo, vključno s planiranjem preverjanja ali validacije, ocenjevalnimi postopki ter vrednotenjem izjav o toplogrednih plinih na ravni organizacije, projekta in proizvoda.

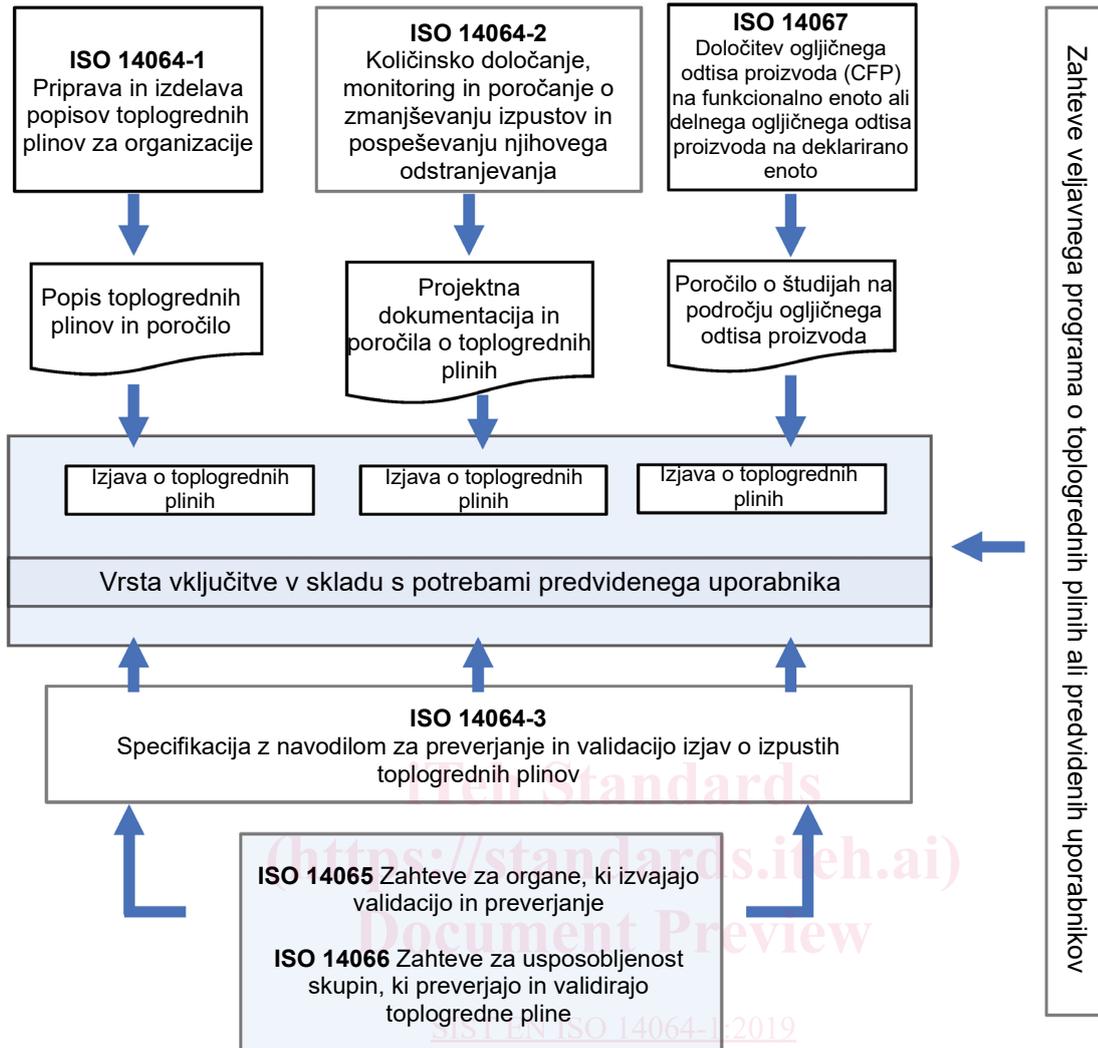
Standard ISO 14065 podrobno opisuje zahteve za organe, ki validirajo in preverjajo izjave o toplogrednih plinih. Te zahteve zajemajo nepristranskost, kompetentnost, komunikacijo, postopke validacije in preverjanja, pritožbe ter sistem vodenja validacijskih organov in organov za preverjanje. Uporabiti ga je mogoče kot podlago za akreditacijo in druge oblike priznavanja v povezavi z nepristranskostjo, kompetentnostjo in doslednostjo validacijskih organov in organov za preverjanje.

Standard ISO 14066 določa zahteve za kompetentnost skupin, ki validirajo in preverjajo. Vključuje načela in določa zahteve za kompetentnost na podlagi opravil, ki jih morajo biti validacijske skupine oziroma skupine preveriteljev zmožne izvesti.

Standard ISO 14067 določa načela, zahteve in smernice za količinsko določanje ogljičnega odtisa proizvodov. Njegov namen je količinsko določiti izpuste toplogrednih plinov, povezane s stopnjami življenjskega cikla proizvoda, ki se začne s pridobivanjem virov in surovin ter vključuje faze od proizvodnje in uporabe pa vse do izteka življenjske dobe proizvoda.

Standard ISO/TR 14069 zagotavlja smernice in primere za izboljšanje transparentnosti količinskega določanja izpustov in poročanja o njih, s čimer je v pomoč pri uporabi tega dokumenta. Ne podaja dodatnih navodil v zvezi s tem dokumentom.

[Slika 1](#) prikazuje povezave med standardi iz skupine ISO 14060 o toplogrednih plinih.

Slika 1: Povezave med standardi iz skupine ISO 14060 o toplogrednih plinih

0.2 Osnovna načela količinskega določanja toplogrednih plinov, uporabljena v tem dokumentu

Ta dokument vključuje več ključnih načel, ki so bila razvita v večletnem obdobju. V sklicih v poglavju "Literatura" so navedena (primeri) dodatna navodila o teh načelih.

0.3 Pomen izrazov "dokumentiranje", "obrazložitev" in "utemeljitev" v tem dokumentu

V nekaterih točkah se od uporabnikov tega dokumenta zahteva, da dokumentirajo, obrazložijo in utemeljijo uporabo določenih pristopov ali sprejetih odločitev.

Dokumentiranje vključuje zajemanje in shranjevanje relevantnih informacij v pisni obliki.

Obrazložitev vključuje še dva dodatna kriterija:

- opis načina uporabe pristopov ali sprejetih odločitev in
- opis razlogov za izbiro določenih pristopov ali sprejetih odločitev.

Utemeljitev vključuje še dodatna tretji in četrti kriterij:

- c) obrazložitev, zakaj alternativni pristopi niso bili izbrani, ter
- d) predložitev podpornih podatkov ali analize.

iTeh Standards
(<https://standards.iteh.ai>)
Document Preview

[SIST EN ISO 14064-1:2019](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1f1d775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/f8c819ae-9f29-4505-9580-1f1d775592fc/sist-en-iso-14064-1-2019>

Toplogredni plini – 1. del: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o izpustih in odstranjevanju toplogrednih plinov na ravni organizacije

1 Področje uporabe

Ta dokument določa načela in zahteve za količinsko določanje ter poročanje o izpustih in odstranjevanju toplogrednih plinov (TGP) na ravni organizacije. Vključuje zahteve za zasnovo, razvoj, upravljanje, poročanje in preverjanje popisov toplogrednih plinov v organizaciji.

Skupina standardov ISO 14064 je nevtralna glede programa toplogrednih plinov. Če se uporablja program toplogrednih plinov, zahteve tega programa toplogrednih plinov obstajajo poleg zahtev skupine standardov ISO 14064.

2 Zveze s standardi

Ta dokument ne vsebuje zvez s standardi.

3 Izrazi in definicije

V tem dokumentu se uporabljajo naslednji izrazi in definicije.

ISO in IEC hranita terminološke zbirke podatkov za uporabo pri standardizaciji na naslednjih naslovih:

- platforma za brskanje po spletu ISO: na voljo na spletnem mestu <https://www.iso.org/obp>
- IEC Electropedia: na voljo na spletnem mestu <http://www.electropedia.org/>

3.1 Izrazi v zvezi s toplogrednimi plini

3.1.1

toplogredni plin TGP

plinasta sestavina ozračja, naravna ali antropogena, ki absorbira in oddaja sevanje s specifično valovno dolžino znotraj spektra infrardečega sevanja, ki ga oddajajo zemeljska površina, ozračje in oblaki

Opomba 1: Za seznam toplogrednih plinov glej najnovejše poročilo Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC).

Opomba 2: Vodna para in ozon sta tako antropogena kot tudi naravna toplogredna plina, vendar nista vključena kot priznana toplogredna plina zaradi, v največ primerih, težav pri izločitvi elementa globalnega segrevanja, ki je posledica človeške dejavnosti in prispeva k njuni prisotnosti v ozračju.

3.1.2

vir toplogrednih plinov vir TGP

proces, ki v ozračje sprošča *toplogredne pline* (3.1.1)

3.1.3

ponor toplogrednih plinov ponor TGP

proces, ki iz ozračja odstranjuje *toplogredne pline* (3.1.1)

3.1.4

zbiralnik toplogrednih plinov zbiralnik TGP

komponenta, razen ozračja, ki je sposobna kopičiti *toplogredne pline* (3.1.1) ter jih shranjevati in sproščati

Opomba 1: Komponente, ki lahko delujejo kot zbiralniki, so npr. oceani, tla in gozdovi.

Opomba 2: Med procesi, s katerim se ustvari zbiralnik toplogrednih plinov, sta zajem in skladiščenje toplogrednih plinov.

3.1.5
izpusti toplogrednih plinov
izpusti TGP

odvajanje *toplogrednih plinov* ([3.1.1](#)) v ozračje

3.1.6
odstranjevanje toplogrednih plinov
odstranjevanje TGP

umik *toplogrednih plinov* ([3.1.1](#)) iz ozračja s pomočjo *ponorov toplogrednih plinov* ([3.1.3](#))

3.1.7
faktor izpustov toplogrednih plinov
faktor izpustov TGP

koeficient, ki povezuje *podatke o aktivnosti toplogrednih plinov* ([3.2.1](#)) z *izpusti toplogrednih plinov* ([3.1.5](#))

Opomba 1: Faktor izpustov toplogrednih plinov lahko vključuje oksidacijsko komponento.

3.1.8
faktor odstranjevanja toplogrednih plinov
faktor odstranjevanja TGP

koeficient, ki povezuje *podatke o aktivnosti toplogrednih plinov* ([3.2.1](#)) z *odstranjevanjem toplogrednih plinov* ([3.1.6](#))

Opomba 1: Faktor odstranjevanja toplogrednih plinov lahko vključuje oksidacijsko komponento.

3.1.9
neposredni izpusti toplogrednih plinov
neposredni izpusti TGP

izpusti toplogrednih plinov ([3.1.5](#)) iz *virov toplogrednih plinov* ([3.1.2](#)), ki so v lasti *organizacije* ([3.4.2](#)) ali jih ta obvladuje

Opomba 1: V tem dokumentu se koncept lastniškega deleža oziroma obvladovanja (finančnega ali operativnega) uporablja za določitev organizacijskih meja.

3.1.10
neposredno odstranjevanje toplogrednih plinov
neposredno odstranjevanje TGP

odstranjevanje toplogrednih plinov ([3.1.6](#)) iz *ponorov toplogrednih plinov* ([3.1.3](#)), ki so v lasti *organizacije* ([3.4.2](#)) ali jih ta obvladuje

3.1.11
posredni izpusti toplogrednih plinov
posredni izpusti TGP

izpusti toplogrednih plinov ([3.1.5](#)), ki so posledica delovanja in aktivnosti *organizacije* ([3.4.2](#)), vendar izhajajo iz *virov toplogrednih plinov* ([3.1.2](#)), ki niso v lasti organizacije ali jih ta ne obvladuje

Opomba 1: Ti izpusti se navadno pojavljajo na začetku in/ali koncu dobavne verige.

3.1.12
potencial globalnega segrevanja
GWP

indeks, ki temelji na sevalnih lastnostih *toplogrednih plinov* ([3.1.1](#)), za merjenje sevalne sile po impulznem izpustu enote mase danega toplogrednega plina v današnjem ozračju, integriranem v izbranem časovnem horizontu, v primerjavi s pulznim izpustom ogljikovega dioksida (CO₂)